

Contraproductief

Doel van de wet is meer grip te krijgen op migratie. Maar: Strafbearstelling heeft geen enkel effect op de instroom. Dat blijkt uit onderzoek. Strafbearstelling bevordert niet dat mensen vertrekken, maar belemmert dit juist.

Als deze mensen zonder meer terug hadden gekund, dan had de overheid hen uit kunnen zetten. Maar deze groep heeft hulp nodig om de juiste reisapieren te verkrijgen. Strafbearstelling maakt dat zij hulp zullen mijden en is dus contraproductief. De wet draagt dus niet bij aan meer grip op migratie. Maar veroorzaakt wel grote problemen.

Een wet die overduidelijk niet bijdraagt aan zijn doel, moet niet aangenomen worden.

Beschaving

Ieder mens doet ertoe, ongeacht afkomst of verblijfsstatus. Het (Bijbelse) principe 'Behandel anderen zoals je zelf behandeld wilt worden' is een moreel kompas, zoals de Protestantse Kerk in Nederland ook schrijft. Dit principe is een fundament van een beschaafde samenleving.

In een beschaafde samenleving zijn rechtvaardigheid en barmhartigheid kernbegrippen. Strafbearstelling is dat beide niet. Het straft mensen enkel omdat ze hier zijn.

Het zal deze mensen niet helpen te vertrekken, maar juist dieper in de problemen drukken. Dat is onbeschaafd, onrechtvaardig en onbarmhartig. Dat is onaanvaardbaar.

Meer dakloosheid, overlast en criminaliteit

De wet leidt tot meer overlast en criminaliteit. Dat stellen o.a. de politie, 3 overheidsinspectie en de VNG. Illegalen zullen hulp mijden uit angst om opgepakt te worden. Dat leidt tot meer daklozen; de groep illegalen zal zich verplaatsen naar de straten van dorpen en steden. Ze zullen makkelijker doelwit worden van criminelen die hen willen gebruiken of uitbuiten. En ze zullen geen aangifte durven doen van strafbare feiten waarvan ze getuige of slachtoffer zijn. Mensenhandel zal toenemen.

De wet tast de leefbaarheid en veiligheid van onze samenleving aan.

Een wet die onze samenleving ondermijnt, moet niet worden aangenomen.

Terug, niet de cel in

Mensen die (veilig) kunnen terugkeren moeten terug, niet de cel in. Het heeft geen enkele zin om mensen die terug kunnen naar hun land van herkomst, op te sluiten. Dat is verloren tijd en geld.

Veel slimmer, want effectiever, is het om hulp te bieden bij terugkeer (of doormigratie of een legale status hier als iemand daar recht op heeft). Zó los je problemen op.

Extra druk op politie, justitie en gevangeniswezen

Politie, OM, rechtbanken en gevangenis kampen allen met tekorten. Handhaving van de openbare orde loopt tegen de grenzen aan, opsporing lijdt hier ook onder. Het stukt bij de rechtbanken en ook in de gevangenis loopt het spaak: we laten nu criminelen massaal eerder vrij vanwege te weinig cellen en personeel.

En dan wil je mensen gaan opsporen en opsluiten die verder niets crimineels hebben gedaan? Dat is waanzin. Wij zeggen 'NEE' tegen deze onzinnige extra druk op de al overbelaste keten van politie, OM, rechters en gevangenissen.

Doen wat wél werkt

Gemeenten, de vreemdelingenpolitie, de dienst Terugkeer en Vertrek en organisaties zoals INLIA, werkten in een 5-jarige pilot (de Landelijke Vreemdelingen Voorziening) samen aan oplossingen voor afgewezen asielzoekers. Wetenschappelijk is vastgesteld dat dit werkte. Het kabinet schafte deze effectieve aanpak zomaar af. En komt in plaats daarvan met een wet die niets bijdraagt.

Het kabinet moet kiezen voor oplossingen, moet (laten) doen wat werkt.

Onzorgvuldig en oneerlijk

Het wetsvoorstel is onzorgvuldig: het houdt geen rekening met reële belemmeringen voor terugkeer zoals landen die weigeren mensen terug te nemen, staatloosheid (wie staatloos is, kan nergens heen), of zaken waarin de IND heeft vastgesteld dat mensen – hoewel ze niet mogen blijven – ook niet terug kunnen omdat ze dan gevaar lopen.

(Artikel 3 EVRM is van toepassing.)

Het is oneerlijk dat je strafbaar wordt als je er zelf niets (meer) aan kunt doen.

Strijdig met wet- en regelgeving

Het wetsvoorstel is in strijd met de Terugkeerrichtlijn van de EU en met jurisprudentie van het EU-Hof van Justitie. Je mag een illegaal verblijvende vreemdeling niet strafrechtelijk vervolgen als deze het terugkeerproces nog niet heeft doorlopen.

Enorme impact, zonder precieze reden

Het is niet duidelijk gemaakt waarom illegaliteit een misdrijf moet zijn, in plaats van een overtreding. Ook is de strafbaarstelling niet precies afgebakend, zegt de Raad van State. Onzorgvuldige wetgeving dus. Maar wel met een enorme impact op het leven van mensen. We verwachten beter van de wetgevende macht: zorgvuldig afgewogen wetten.

Bijdragen uit de praktijk (van INLIA)

“Het gaat vaak om mensen die geen kant op kunnen. Die ga je dan steeds opsluiten? Wat heeft dat voor zin? Dit belemmert terugkeer alleen maar. INLIA helpt nu bijvoorbeeld door met mensen naar ambassades te gaan, hoe moet dat als mensen strafbaar zijn?” (Pieter, jurist)

“Als illegaliteit strafbaar wordt, zullen veel mensen geen medische hulp durven zoeken. Dat kan bij een diabeet bijvoorbeeld leiden tot een amputatie.” (Ilva, doktersassistent)

“Opvang dient de samenleving, het bevordert de openbare orde en veiligheid. Strafbaarstelling bewerkstelligt het tegendeel. (...) Dat geldt zeker ook voor psychiatrische patiënten en de enkeling die een risico vormt.” (Izre, manager)

“Naastenliefde is mensen in nood helpen, niet straffen.” (Ineke, vrijwilliger)